

PETER'S EERSTE CONCERT

*Rie
Reinderhoff*

DOOR

N.M. SCHOUTEN

G.F. CALLENBACH N.V. NIJKERK

PETER'S EERSTE CONCERT

PETER'S EERSTE CONCERT

DOOR

N. M. SCHOUTEN

G. F. CALLENBACH N.V. UITGEVER NIJKERK

EERSTE HOOFDSTUK

Met ferme stappen loopt Roel Buis voor de kerk heen en weer. Hij wacht op zijn vriend Peter van Vuren, die Dinsdags op het kerkorgel les krijgt van mijnheer Wittenburg. Elke Dinsdag klokslag zes uur zie je Roel bij de kerk lopen, en een paar minuten later komt Peter, met de actetas onder de arm, de blauwe kerkstoep afwippen.

Maar nu is het al tien minuten over zes en nog is de les niet afgelopen. Stil eens, hij hoort geen orgelspel meer, dus zal Peter nu wel gauw komen. Geduldig wacht Roel, maar wie er komt, Peter niet. Hij kijkt door het hoge kerkraam in de richting van het kerkorgel, om te zien of het licht nog op het orgel brandt. Dat brandt nog in volle glorie, en het orgelspel begint opnieuw. Roel blijft even staan en luistert met aandacht naar wát er gespeeld wordt. Nou, nou, dat is een moeilijk stuk, stelt Roel vast, hoewel hij niet veel verstand van muziek heeft. Maar doordat Peter hem veel van orgelmuziek en componisten verteld heeft en ook vaak verschillende nummers heeft voorgespeeld, kan Roel wel zo'n beetje horen, dat dit een muziekstuk van Bach is.

Roel, een vissermanszoon, heeft meer verstand van zeilen en vissen! Dáár kan hij over praten!

Peter, zijn vriend, houdt ook van het water, dat is wel door Roel gekomen, moet je denken; want deze heeft op zijn beurt weer veel van het vissersbedrijf aan Peter verteld. In de zomervacantie gingen ze vaak met vader Buis mee naar zee.

Die Roel en Peter kunnen het buitengewoon goed met elkaar vinden. Reeds toen ze op de kleuterschool gingen speelden ze altijd met elkaar en nu ze in de tweede klas van de M.U.L.O. zitten zijn ze nog vrienden. Als je Peter ziet, zie je Roel en als je Roel ziet, zie je Peter, 't is net als moeder Buis wel eens lachend heeft gezegd:

„Jullie zijn net een stoffer en blik, die horen ook bij elkaar!” Intussen staat Roel aandachtig te luisteren naar zijn vriend.... Het is niet onbekend wat Peter speelt. . . . je zou zeggen het is een Kerstzang. Opeens weet hij het, het is: „Dit is de dag die God ons schenkt!” Die vrolijke wisselnoten zouden je van de wijs brengen. De vingers vliegen over het klavier; opeens een paar brede slotaccoorden en het stuk is uit. Nu hij niets meer hoort, gaat hij maar weer heen en weer lopen, het is te koud om stil te blijven staan. Even later hoort hij voetstappen in het voorportaal van de kerk, de deur kraakt, en mijnheer Wittenburg en Peter verschijnen in de opening.

„Je vriend staat nog op je te wachten, Peter!” zegt mijnheer Wittenburg vriendelijk. „Je hebt een trouwen kameraad, hoor!”

„Als het Peter niet was geweest, was ik er allang vandoor gegaan, hoor mijnheer!”

„Zo mag ik het horen!” lacht mijnheer. „Maar, jongens, ik zal jullie gauw alleen laten. Tot de volgende week!”

En mijnheer Wittenburg maakt een amicaal handgebaar en stapt lachend op zijn fiets.

„Waarom duurde het vandaag zo lang?” vraagt Roel. „Het is al bijna kwart over zes.”

„Ja, er was iets bijzonders. Ten minste, dat moet eigenlijk met Kerstfeest komen! Kon je het laatste nummer buiten horen?”

Ja, knikt Roel.

„Dat was een fuga van Bach!”

„Bacht ik al!” zegt Roel triomfantelijk. En om te bewijzen, dat hij nog meer weet, zegt hij: „’t Was een bekend vers! Wij zingen het met Kerstfeest!”

„Kerel, zeg jij nou nooit meer, dat je niet muzikaal bent! Het is een Kerstzang, het heet: „Vom Himmel hoch da komm’ ich her!” Maar mijnheer speelde het voor, ik moet het leren. Zoals je weet geeft het zangkoor „Stem en Snaren” tweede Kerstdag altijd een kerkconcert en voor afwisseling speelt mijnheer dan een paar orgelnummers, maar hij vindt het heen en weer lopen van ’t koor naar het orgel en omgekeerd zo storend. Daarom heeft hij gevraagd of ik het orgel wil bespelen. Mijnheer zei, dat ik het makkelijk kon, want ik heb eerst wat tegengesputterd, dat snap je. We hebben een heel tijdje zitten praten, zodoende duurde de les vandaag zo lang. Maar, Roel, praat er met geen mens over. Ze zullen het toch gauw genoeg te weten komen!”

„Wat fijn voor je, zeg!” zegt Roel opgetogen. „Ik voor mij, ik zal er niet over praten!”

Het is anders heus geen geheim, dat Peter goed kan spelen. De mensen weten het allemaal wel. Toen hij elf jaar was, was hij op het huisorgel al uitgestudeerd, waarna hij op het kerkorgel verder is gaan leren. Daar moet hij niet alleen met zijn handen, maar ook met zijn voeten spelen. Bijna twee jaar krijgt hij daar nu al les; hij maakt goede vorderingen. Mijnheer Wittenburg heeft gezegd, dat Peter een geboren musicus is. Daardoor leert hij zo buitengewoon vlug.

Toen mijnheer Wittenburg deze zomer met vakantie was, heeft hij de dienst voor hem waargenomen, maar niemand in de kerk heeft er erg in gehad; want Peter speelt niet enkel noten, maar legt ook uitdrukking in zijn spel. En nu mag Peter tweede Kerstdag een orgelconcert geven! Maar aan Peter merk je dat niet; heel gewoon stapt hij naast Roel aan.

Mevrouw Van Vuren hoort er van op, natuurlijk, ze vindt het heel prettig. Glimlachend zegt ze: „Ik vind het fijn, dat je in de kerk mag spelen! Maar wees er niet trots op. En denk ook niet van jezelf, dat je zo'n kraan bent! Nee, wees dankbaar, dat je Gods Naam mag verheerlijken! Laatst heeft mijnheer Wittenburg immers verteld, dat Bach, van wien je het eerste nummer zult spelen, onder elk stuk, dat hij gecomponeerd had, Soli Deo Gloria ¹⁾ schreef? Denk daar altijd aan!”

Ja, knikt Peter. Mijnheer Wittenburg praat ook altijd zo over een kerkconcert.

Eerst drinken ze een kopje thee. En dan gaan de jongens naar Peter's kamertje, waar ze samen hun huiswerk zullen maken. Boven dreunen ze de jaartallen op, en het aanstaande concert raakt op de achtergrond. Trouwens, er gaan nog acht weken mee heen, eer het zover is.

TWEEDE HOOFDSTUK

Stil en verlaten ligt de Zuider-Boerenvaart. Er loopt niemand. Mensen, die niet beslist op straat moeten zijn, blijven lekker thuis bij de warme kachel. Op de bevroren gracht kleumt een koppel meeuwen, die hoopvol wacht of misschien de bewoners van de gracht wat etensresten op het ijs zullen werpen. Maar plotseling gaan de vogels geschrokken op de wieken; want de deuren van de M.U.L.O. school gaan open. Een kluwen joelende jongens en meisjes dromt luidruchtig naar buiten. Uitbundig vrolijk zijn ze, want vanmiddag hebben ze een vroegertje en de Kerstvacantie is meteen begonnen. En dat, terwijl het volop win-

¹⁾ Aan God alleen de eer.

ter is! Geen wonder dat de jongelui blij zijn. De gracht is gevuld met vrolijke stemmen. Daar lopen ze in groepjes, de zware volgepropte tassen onder de arm. Peter en Roel sterven de brug over. Zij hebben afgesproken, om dadelijk op de schaatsen te gaan, maar eerst zullen ze naar Roel's huis gaan. Als ze daar binnen komen, zegt juffrouw Buis:

„Jongens, wat brengen jullie een kou mee!”

„Het vriest, dat het kraakt, juffrouw!” zegt Peter. „En nu drie weken vacantie. We kunnen genieten van het ijs!”

„Jullie wel!” zegt juffrouw Buis. „Maar voor m'n man en Jaap is het nu niet bepaald prettig op het ijs!”

„Zijn ze nog niet thuis, Moe?”

„Nog niet! Het zal een uur of vier worden!”

Roel staart naar de spelende vlammen achter het micaplaatje van de kachel. Ja, vader en Jaap en Jannes de Boer, de knecht, zwalken nu nog op het ijs van het IJselmeer. Vader heeft netten onder ijs staan, om snoekbaars te vissen. Het is een koud werk. Ze zijn wel warm gekleed, maar van 's morgens negen tot 's middags vier op het ijs bivakkeren is geen pleziertje. Neen, het geld wordt zuur verdiend door den visserman.

„Jullie gaan zeker weer rijden?” verbreekt juffrouw Buis de stilte.

„Ja, Moe!” zegt Roel en wat verstrooid vraagt hij: „Waar zijn mijn schaatsen?”

„In de keukenkast. Je hebt ze er zelf in gelegd!”

„Dat is waar ook!”

Hij maakt aanstalten om naar de keuken te gaan.

„Zeg, Roel!” zegt Peter. „Jij moet je schoenen toch ook nog aantrekken, dan ga ik intussen naar huis om m'n schaatsen te halen. Kom je bij de Oostindische brug?”

„Afgesproken!”

Een kwartier later staan ze op de schaats. Ze kunnen het goed, die twee. Een keer of vier hebben ze de lange baan op en neer gereden, en dan blazen ze even uit.

„Hoor!” zegt Roel. „De bel van den omroeper!”

„Wat zou die te vertellen hebben?”

Heftig klingelt de bel. Alle schaatsenrijders onderbreken hun rit, en wachten nieuwsgierig op het nieuws, dat hij zal mededelen.

„Het kon wel iets over het ijs wezen!” zegt Peter.

En ja, hoor! Daar klinkt de stem van den omroeper.

„Het bestuur van de ijsclub laat bekend maken: Indien ijs en weder dienende, zal er Zaterdagmiddag op de Dijk van één tot drie uur een hardrijderij voor jongens van tien tot veertien jaar gehouden worden!

Eerste prijs vijf, tweede prijs drie, derde prijs twee, en vierde prijs één gulden. Aangifte: Zaterdagmorgen van negen tot tien uur bij Bas Rieuwerts, Spaans Leger 152.”

„Dat kunnen we hebben!” juicht Roel.

„Ja!” beaamt Peter.

Maar de omroeper is bepaald nog niet uitgesproken. Hij slingert de bel heen en weer. Intussen kan hij wat op adem komen. Er is nog meer nieuws! Kijk maar! Hij zet zich in postuur en roept:

„En van drie tot vijf uur, hardrijden met hindernissen voor jongens en meisjes van zes tot negen jaar. Eerste prijs een paar schaatsen. Tweede prijs een schooltas. Derde prijs een vulpotlood. Vierde prijs een kwartetspel. Aangifte Zaterdagmorgen van tien tot elf uur aan hetzelfde adres!”

Het laatste is voor Peter en Roel van geen belang. Hardrijden voor grote jongens! Daar doen ze aan mee.

„We geven ons op, hoor Peter!” zegt Roel geestdriftig. „Als we een prijs winnen, delen we samen. Goed?”

„Accoord!” zegt Peter. „Jij de eerste en ik de tweede!”

„Nou, als één van ons beiden de derde prijs heeft, ben ik best tevreden!”

„’t Was maar een grapje, hoor! Maar laten we gaan oefenen!” Daar is Roel voor te vinden. Ze gaan er als een pijl uit de boog vandoor. Niet alleen Roel en Peter proberen hoe hard ze wel kunnen rijden, alle jongens suizen over de baan. Alles staat in het teken van de hardrijderij. Als de twee vrienden naar huis gaan is het schemerig. Hier en daar brandt de lamp al.

Zaterdagmiddag.

Het vriest nog steeds. Er schijnt vandaag geen vrolijk winterzonnetje over de twee brede banen van de Dijkgracht, die speciaal voor de aanstaande wedstrijden extra schoongeveegd zijn; een klein barstje hier en daar in de baan is natuurlijk niet te verhelpen, maar als de jongelui goed rijden, glijden ze daar wel overheen. Het somber dreigend grijze wolkendek doet wel een beetje triest aan, maar dit merken de druk kakelende jongens niet. Wel neen, die zijn veel te vol van de aanstaande wedstrijd. Ze praten tenminste niet anders dan over de kansen die ze hebben om een prijs te winnen. Als Bertus van Vliet met Roel Buis moet rijden kan Bertus wel inpakken. Roel Buis zal wel een prijs winnen, want die kan het ontzettend hard.

Aan de kant van de gracht staan al enige toeschouwers, die een beetje ongeduldig heen en weer drentelen. Begint die wedstrijd nu nog niet? Als het nog langer duurt kunnen ze beter naar de warme kachel gaan.

Maar mopper niet langer, toeschouwers, want het bestuur doet zijn best, hoor! Het heeft ook voor vrolijkheid gezorgd. Mensen met rode neuzen van de kou, zien jullie bij

de Wilhelminabrug die gramotoon voorzien van een geluid-versterker niet staan? Niet? . . . Dan zullen jullie het wel horen! Hein Schuit, die het muzikale gedeelte moet verzorgen, probeert alvast een plaat. Een vrolijke mars geeft feeststemming. De sombere gezichten klaren op, behalve dat van den voorzitter, die is nog niet in feeststemming, want deze loopt of beter gezegd glist op zijn gele klompen (dit is voor koude voeten) haastig over de baan van het ene bestuurslid naar het andere, die allen de lange lijsten met namen der mededingers er op bestuderen. Elke lijst moet heel secuur in orde wezen en de wedstrijd moet, als deze eenmaal aan de gang is, een vlot verloop hebben. En wanneer de voorzitter overtuigd is, dat er niets aan hapert, geeft hij toestemming dat de eerste rit kan beginnen. Peter en Roel, die nog niet aan de beurt zijn, kijken met spanning de eerste twee kemp-hanen na.

Als ze allemaal zo rijden als die twee, komen ze met een prijs thuis, vindt Roel. Ze hebben ook maar niet geoefend! Al zou Peter geen prijs winnen, *hij* in elk geval. Laten ze het maar eens met hem proberen!

„Roel Buis!” wordt er geroepen.

„Ja, present!”

„Rechts!” wijst de voorzitter aan en brult dan: „Zeger Jaring!” Die is er ook.

Roel neemt zijn tegenstander eens op. Daar hoeft hij zich niet duizelig om te maken.

„Klaar?” informeert de voorzitter. „Eén . . . twee, af!”

Ze snellen er vandoor. Na vijftig meter kan je al zien, dat Roel zal winnen.

En zo is het ook.

Roel keert als overwinnaar uit het strijdperk.

Even later moet Peter tegen Bert Berghuis rijden. Ook Peter

wint de eerste rit. Langzaam dunt de groep mededingers. Peter is weer aan de beurt. Nu moet hij met Jaap Schotsman rijden. Dat zal een hele toer voor Peter zijn. Maar hij zal zijn best doen!

Met de schaatsen schrap op het ijs en voorover gebogen lichamen staan ze klaar.

„Eén. . . . twee, af!”

Daar gaan ze al.

Aan de kanten staan schoolkameraden. „Hup, Peter! Hup! Winnen, jô!”

Zo'n aansporing moedigt aan. Krachtig slaat Peter z'n benen uit.

Maar ook Jaap Schotsman doet z'n best.

Hoor, nu wordt er weer geroepen: „Toe, Jaap! Zet hem op!” Die twee op de baan geven elkaar geen duimbreed toe. Ze suizen over het ijs. Maar Jaap Schotsman is nu al een halve meter voor. Nu wordt Peter's uiterste krachtsinspanning geverg'd. Nog tien meter, dan zijn ze aan de eindstreep! En Peter is nog een halve meter achter! Nog vijf meter! Maar nu heeft hij Jaap bijna ingehaald. . . . Nog twee. . . . nog één meter. . . . Jaap Schotsman is er toch het eerst. Voldaan en uitdagend kijkt Jaap Peter aan en zegt lachend: „Dat moest je verliezen, Petertje!”

„Maar het scheelde niet veel!” zegt Peter.

Het is en blijft jammer. Met langzame streken koerst hij op de zijbaan naar het begin. Daar komt weer een stel aan. Roel Buis rijdt tegen Kees Jelles. Dat moet Peter zien! Hij gaat aan de kant staan. Roel wint het met glans. Die is al een meter voor. Hij rijdt voorovergebogen, en zwaait razend vlug met z'n benen om toch maar snel vooruit te komen.

„Je hebt het al gewonnen, Roel!” roept er één. „Je hebt vast een prijs!”

Een dolle blijdschap welt in hem op. Vast een prijs!
Triomferend kijkt hij achterom. Hoeveel is Kees al achter?
Ha, ha! Woest slaat Roel zijn benen uit.

„Kijk uit!” schreeuwt een jongen. „Een barst!”

Te laat. Roel maakt een schuiver over het ijs! Hij glijdt enkele meters over de baan. Bezeerd heeft hij zich niet. Vliegenvlug veert hij weer op en slaat opnieuw zijn benen uit. Door de val is hij natuurlijk achtergeraakt. Hij wil proberen de achterstand in te halen. Hij zal alles op alles zetten. Je weet nooit hoe een koe een haas vangt. Maar hoe Roel z'n best ook doet: Het baat niet meer. Kijk maar; de rode vlag zwaait al over de baan waarop Kees gereden heeft. Roel's blijdschap is verdwenen. Er is misnoegdheid voor in de plaats gekomen. 't Is om razend te worden. Zo'n ongeluksvogel als *hij* is, heb je nog nooit gezien. Kijk, nu staat die Kees Jelles te lachen. Zo'n mispunt. Zo kan het kleinste kind het winnen. Dat lachende gezicht maakt hem razend.

Peter, die de valpartij heeft gezien, rijdt zijn vriend tegemoet.

„Nou lig jij er ook uit!” zegt hij medelijdend. En toch is het met Peter zoals het spreekwoord zegt: Gedeelde smart is halve smart.

„Het moet je maar tegenlopen!” broemt Roel.

Een vrolijke mars schalt over de baan. Bijna alle jongens fluiten de melodie mee. Peter en Roel zijn daarvoor niet in de stemming.

Ze zijn weer bij de start. Jaloers kijken ze naar de overgeblevenen.

Er wordt weer een tweetal opgeroepen. Maar hun namen zijn daar niet meer bij. Daar is een dikke potloodstreep doorgehaald. Kees Jelles staat op te scheppen van heb ik jou daar.

„Wat een lef!” zegt Roel beledigd.

Kees ziet Roel's lange gezicht. En spottend maakt hij een lange neus. Dat steekt Roel.

„Ga je mee op de Oosterhaven rijden?” nodigt Peter uit.

„Och, ja wel! Hier is voor ons niet veel meer aan!”

Ze rijden onder de Wilhelminabrug door en koersen langs de Drommedaristoren. Halfdrie wijst de torenklok.

Op de Oosterhaven is geen mens te zien. Een paar kleine kinderen glijden achter een slee. Hier is ook niet veel aan.

Na een kwartier vraagt Roel: „Heb jij nog zin om langer te rijden?”

„Eerlijk gezegd: niet! Laten we maar naar huis gaan.”

De schaatsen binden ze af. Eerst naar Peter's huis. Riek, het dienstmeisje, is alleen thuis. Vader en moeder zijn zeker naar het hardrijden gaan kijken.

„Zeg maar tegen moeder dat ik met Roel mee ga, Riek.”

Hij pakt zijn overjas van de kapstok. Die kan je best aanvelen met zo'n kou.

Roel's moeder is thuis. Ze vindt het jammer, dat de jongens geen prijs gewonnen hebben.

Roel peutert aan zijn schoenveter. Schoenen wil hij niet langer aanhouden. Zondags en als je gaat schaatsen kan je ze wel aandoen. Geef Roel maar klompen, daar heb je heerlijk warme voeten in. Ziezo, nu zijn dikke wollen sokken nog aan en Roel kan er tegen.

„Is vader al binnen?” vraagt hij.

„Nee, nog niet. Kijk maar bij de haven. Misschien zijn ze er al!”

Dat doen ze graag. Nu hebben ze tenminste een doel. Het geeft wat afleiding. Ook Roel heeft zijn jas aangetrokken.

't Is aan de haven heel erg koud.

DERDE HOOFDSTUK

Bij de visafslag drentelen enige vissers heen en weer. Roel en Peter lopen naar hen toe.

„Is vader al binnen?” vraagt Roel aan schipper Theunisz.

„Nog niet, zeun!”

„O,” zegt Roel. Met een hoofdgebaar noodt hij Peter uit verder te lopen.

„Zullen we vader een eindje tegemoet gaan?” vraagt hij. Peter weifelt. „Gaan we dan op schaatsen?”

„Dat zal niet gaan. Het ijs is veel te hobbelig!”

„Maar, èh. . . hoe laat zijn we weer thuis?”

„We kunnen net zo lang blijven als we zelf willen. Als het ons verveelt gaan we terug.”

„Ja,” zegt Peter half overgehaald. Hij heeft de tijd wel. Z'n concertnummers heeft hij vanmorgen een paar keer door- gespeeld, en enkele lastige gedeelten er uit een keer of wat overgespeeld. Dàt is in orde. Daar hoeft hij niet om te weigeren.

„Kom op, Peter!” dringt Roel aan. En meteen staat hij al op het havenijs. Dan volgt Peter zijn voorbeeld.

„Gaan we maar?” zegt Roel luchtig. „We zullen vader gauw genoeg tegenkomen.”

Dat is eigenlijk ook zo. Als het Peter te lang duurt kan hij terugkeren. Daar gaan ze er al vandoor.

Buiten de haven zien ze het onafzienbare IJselmeer voor zich. Wat vreemd is het nu. Het altijd rusteloze meer ligt daar strak en stijf. Het is toch vreemd voor de jongens. Ze zijn zo klein en nietig, vergeleken bij die wijde verte van grauw ijs en somber wolkendek. Ze zijn niets op hun gemak. Hoe komt dat? Is misschien het avontuur te gewaagd? Maar

hun inwendige bangheid verzwijgen ze. De één wil voor den ander niet weten, dat hij in de rats zit. En nu moet de reis nog beginnen. Belachelijk! Roel duwt die bangheid weg. Vlak voor hun voeten tekent zich in het dunne laagje sneeuw, dat op het ijs ligt, een slespoor af. Hier is het best vertrouwd.

„We moeten Noord op!” zegt Roel parmantig en met een gezicht van één, die er verstand van heeft: „Zó lopen we goed! Gisteravond heeft vader gezegd, dat ze om de Noord stonden.”

„Zo,” zegt Peter. „Het is anders niet erg helder, hè?”

„Nee. Je kunt niet ver zien.”

„Gaasterland is niet te zien.”

„Dat is niet nodig. We hebben de Andijker vuurtoren als richtingwijzer. Daar hebben we meer aan!”

Peter zegt niets terug. Hij kijkt achterom. Als een zwart lint slingert de dam van het Krabbersgat door het ijs. Een vale streep, met hoge gebouwen er bovenuit, is Enkhuizen. Enfin, zolang ze de stad nog kunnen onderscheiden, behoeven ze eigenlijk niet bang te wezen. Het gaat tot nog toe best. En de jongens wennen nu een beetje aan de eenzame uitgestrektheid. Als ze zorgvuldig het slespoor volgen is het immers helemaal niet gevaarlijk.

Ze stappen flink door. Opeens zegt Roel opgetogen: „Daar komen ze al aan. Zie je wel, Peter?”

„Ja,” knikt deze. Wat geeft dat een zekerheid. Ze zijn nu niet meer alleen, en het doel is bereikt.

Ze zijn nu zó blij, dat ze er rechtstreeks op af stuiven. Op een slee- of voetspoor letten ze niet meer; want dit slespoor gaat in een wijde bocht op hun doel af. „Recht door zee” gaan ze. Ze naderen vlug. Nu kunnen ze twee mannen, die de slee voorttrekken, en één man, die meeduwet, onder-

scheiden. Peter is erg blij, dat hij mensen ziet. Hij heeft koude voeten. Hij stampst zwaar op het ijs. Het dreunt er van. Je kunt Roel niet rekenen, die heeft klompen aan. Intussen zijn ze heel dicht bij. „Het is vader niet,” zegt Roel teleurgesteld. „’t Is buurman Van der Leek!”

„Wel, wel!” roept Van der Leek verbaasd uit. „Hoe komen jullie hier verzeild?”

„We wilden vader tegemoet gaan,” vertelt Roel. „Heeft u hem ook gezien?”

„Ja! We hebben vlak bij elkaar gestaan. Maar we hadden niet veel gevangen, toen zijn we Noordelijker gegaan. En jouw vader is hoger opgegaan dan wij.”

„Als we uw spoor volgen, komen we vader dan tegen?” vraagt Roel.

„Allicht!” zegt buurman.

Peter kijkt eens achterom. Van de stad is niets meer te zien. Die witte schim is bepaald de Andijker vuurtoren. „Laten we met Van der Leek teruggaan,” stelt hij voor.

„Dat deed ik maar,” vindt deze. „’t Is in de kim nogal mistig.”

„Ik vind het leuker om vader en de jongens tegemoet te gaan. Wat het ijs betreft kan het wel, hè buurman?”

„Dat is wel vertrouwd, hoor! Als je maar goed uitkijkt naar pàs dichtgevroren wakken! Als je daarin tippelt ben je verloren.”

De jongens weifelen.

„Ga maar met ons mee,” zegt buurman. Maar meteen trekken Teun en Kees, de knechts, de slee verder. Ze willen naar huis. Als de jongens eigenwijs willen wezen, moeten ze het zelf maar weten.

Roel zegt niets, en Peter kijkt hem maar aan. Hij wil z’n vriend niet in de steek laten.

Nu Van der Leek geen antwoord krijgt, zegt hij kort: „Zelf weten, hoor!”

En dan gaat hij op een sukkeldrafje de knechts achterna. Besluiteloos kijken de jongens den verdwijnenden buurman na.

„Nog een klein eindje verderop, Peter,” paait Roel. „Als we vader over een kwartier niet zien, gaan we terug. Goed?”

„Ja,” zegt Peter. „Maar jij hebt makkelijk praten. Jij hebt klompen aan. Ik heb vreselijk koude voeten!”

„Weet je wat? We zullen ruilen.”

Dadelijk bukt Peter zich en trekt zijn schoenen uit.

En weldra heeft hij de dikke wollen sokken en klompen van zijn vriend aan. Ze zijn iets te groot, maar dat hindert niet. Roel heeft de schoenen aan. Ze zijn wat krap! Maar je moet

wat voor de goede zaak over hebben. Ze gaan er vandoor. De klompen klikken op het ongelijke ijs. En Roel? 't Is net of hij op eieren loopt. Zo sjokken ze verder. Zwijgend.

De lucht is grijzer geworden. En de mist, die in de horizon zweefde, komt dichterbij. Onhoorbaar snelt hij nader. En niet eerder dan ze er middenin lopen merken ze het.

„Als je me nou,” zegt Peter. „'t Is alsof we in een wolk lopen.”

„Een mistbank,” zegt Roel zo zorgeloos mogelijk. „Over een paar minuten is die weer weggetrokken” . . . .

Stilte. . . .

Knerpende voetstappen in het laagje sneeuw is het enige geluid. De jongens kunnen geen honderd meter om zich heen zien.

„Ik ga terug!” zegt Peter vastbesloten.

Roel merkt, dat Peter het meent. En al trekt Roel een onverschillig gezicht, toch vindt hij het ook raadzamer om naar huis te gaan. Heel getrouw volgen ze het spoor. Zo komen ze in elk geval in Enkhuizen. Roel's voeten doen erge pijn. Die schoenen zijn veel te klein. En wat zijn z'n voeten nu koud. Het liefst zou hij zeggen: „Geef mij mijn klompen maar weer, Peter!” Maar dat doet hij niet. Nee, 't is zijn schuld, dat ze hier nu lopen. Het is zo al erg genoeg voor Peter.

„Hoe laat is het?” vraagt Roel. Beschermend houdt hij z'n handen om z'n oren.

„Kwart over vier!”

„Om vijf uur thuis!” taxeert Roel.

„'t Wordt tijd ook,” zegt Peter. Hij kijkt eens naar Roel. Die strompelt ook raar met die schoenen aan. „Zal ik mijn schoenen weer aantrekken?”

„Hoefst niet, hoor!” houdt Roel zich groot. Hij wil Peter

koude voeten besparen. Hij vindt zichzelf nu een door-
drijver. 't Was dom om niet met buurman terug te gaan.
Het is toch sterk! Van der Leek kom je tegen, en vader is
natuurlijk net een andere kant op gegaan. Waren we maar

eerder teruggedaan. . . . Maar ja, gedane zaken nemen geen
keer. In elk geval houdt hij voorlopig de schoenen aan!
Zorgvuldig letten ze op het spoor, dat ze moeten volgen.
„Zeg, Roel!” roept Peter geschrokken. „Moet je zien, er
loopt een spoor vlak naast ons en hier lopen ze door elkaar!
En hier gaat de ene naar links. Welk moeten we nu volgen?”

„Dat is een vraagteken,” laat Roel zich angstig ontvallen.

„Hoe kan dat nou weer?”

„Je moet denken, toen we Van der Leek zagen, zijn we regelrecht op hem af gegaan,” redeneert Peter verstandig.

„We hebben toen op geen spoor gelet!”

„Ja,” broemt Roel. Hij zit in de put. Maar hij herstelt zich dadelijk. Hij zegt vastberaden: „Deze moeten we hebben. Volg mij maar!”

Daar gaan ze weer. Hun neuzen zien rood van de kou. En hun haar en kleren zijn wit. De damp befrist dadelijk moet je denken. Nu zijn ze net een paar wandelende sneeuwpoppen.

Tien minuten later merken ze dat er weer een spoor langs dat van hen gaat, dan er door heen en op dat kruispunt kunnen ze niet meer vaststellen welk ze moeten volgen.

„Dit moeten we volgen. Denk je ook niet, Peter?”

Gelaten knikt deze. Het is hem wel goed. „Als we maar ergens aan wal komen. Als het maar niet op Urk is.”

„Wat haal je nou in je hoofd? We komen zo vast wel gauw thuis.”

„Ik help het je hopen,” zucht Peter. „Was die mist er maar niet.”

„Dat is wel zo,” geeft Roel toe. „Maar we moeten weer vooruit!”

Daar sjokken ze weer. Hoofd en hart vol zorg! Wat hadden ze zich een prettige middag voorgesteld, toen het hardrijden begon. En nu, nu is er niets dan narigheid. Af en toe doet Roel nog wel of het niet erg is; maar het is wel erg; want de jongens merken, dat ze nu zelf niets meer kunnen berekenen. Ze weten niet eens waar ze zich bevinden. Ze moeten maar lopen waar het toeval hen zal brengen. Toeval? Neen, dat weten de jongens beter! God bestuurt alles.

Hij is almachtig! Hij ziet hen hier dwalen in de ondoordringbare mist. Die God kan hen veilig thuisbrengen. Maar de jongens durven bijna niet aan den Heere God te denken; want ze zijn roekeloos geweest. Door eigen schuld lopen ze hier. Maar toch. . . . Toch gaan hun gedachten telkens weer naar den Heere uit. Beide jongens zwijgen. Maar ze denken des te meer. Hun verkeerde daad zien ze nu scherp afgetekend voor zich. Vooral Roel voelt zich erg schuldig. Hij heeft Peter meegeslept in het gevaar.

Wat is het stil om hen heen. Die nare mist volgt hen op elke stap. 't Is benauwend. Roel kon het wel uitschreeuwen. Die onrust van binnen knaagt maar. . . . Zou de Heere God hem zijn zonden willen vergeven? Hij weet best, dat de Heere Jezus voor zondaren gestorven is. De Heiland, Hij wil je zonden vergeven, als je met berouw tot Hem gaat. Dan smeekt Roel om vergiffenis en vraagt of de Heere God hem weer veilig thuis wil brengen.

Peter loopt ook maar te piekeren. Was hij toch maar flinker opgetreden. Had hij maar gezegd: Ik ga niet! Daar lopen ze nu. Stel je voor, dat ze niet thuis komen. Hoe zou dat dan tweede Kerstdag moeten? De hele boel zou in de war lopen. Zijn schuld! Wat heeft hij ook een spijt. En dan bidt hij ook of de Heere hem genadig wil zijn.

Tersluiks kijkt hij op zijn polshorloge. Kwart vóór vijf! Ze moesten nu eigenlijk al thuis zijn. Hij kijkt medelijdend naar Roel. Roel zegt maar niets, maar z'n voeten doen hem een bijna ondraaglijke pijn. Hij kan het niet langer uithouden. Voorzichtig waagt hij te vragen: „Heb jij nog koude voeten, Peter?”

„Helemaal niet! Ruilen?”

„Goed!”

Vlug de schoenen losmaken. Hè, de veters zijn bevroren.

Zijn handschoenen uit. Dan gaat het beter. Zo, nu uit-trekken. Ai! Wat doet dat ontzettend zeer. „Au!” kreunt hij. Hij wacht even en herstelt zich. Is hij nu zo kleinzerig? Gemaakt grappig zegt hij: „Mijn schoen zit vastgevroren! Trek jij even, Peter? Maar voorzichtig, als 't je blijft!”

Heel voorzichtig helpt Peter.

„Niet zo wild!” kermt Roel.

„Dat deed ik toch niet.”

„Laat maar zitten! Mijn voet kan er niet meer uit. Het doet me te zeer, ik houd ze maar aan!”

Ze vinden het vreemd, dat die schoen niet uit kan. Toch moeten ze verder. Roel strompelt. En Peter sloft ook raar met z'n grote klompen aan. Zo gaan ze langzaam verder. Over het IJselmeer hangt een koude, vale sluier. . . . daar dwalen twee doodvermoeide jongens. Waar ze belanden zullen weten ze niet. Ze lopen maar. . . .

VIERDE HOOFDSTUK

Zo juist is Buis de haven binnengekomen. Jaap en Jannes staan klaar om een mand met snoekbaars naar de afslag te dragen. Buurman Van der Leek gaat naar hen toe. „Ben je de Noordpoolreizigers nog tegengekomen?” vraagt hij gekscherend.

„Wie bedoel je?” vraagt Buis niet begrijpend.

Buurmans olijke lach verandert in een strak gezicht. Dat is minder mooi! Een beetje gemoedelijk verduidelijkt hij: „Jouw Roel en Peter van Vuren ben ik tegengekomen. Ze zouden jullie tegemoet!”

Buis voelt zich wit van schrik worden. „Waar heb je ze gezien?”

„Oostelijk van de Ven.”

„Dat is wat!” zegt Buis. Hij staat als verpletterd. Wie weet waar de jongens nu zwalken in de mist!

Jaap is ook even uit het lood geslagen. Zijn altijd opgeruimd gezicht krijgt een trek van diepe ernst. Opeens zegt hij resoluut: „Ik ga hen zoeken!”

„Dan ga ik met je mee!” zegt Jannes spontaan.

Graag had Buis gezegd: „Ik ga ook mee!” Maar dat kan niet. De vis moet verkocht worden en moeder moet hij de nare geschiedenis vertellen. Daarom berust hij er in.

Wel informeert hij: „Hoe gaan jullie?”

„Ik zou zeggen: Op de fiets!” zegt Jannes.

„Dat had ik ook gedacht!” beaamt Jaap. „Als we ze dan vinden, kunnen we er elk één achterop nemen.”

Meteen maakt hij aanstalten om zijn fiets te gaan halen.

Maar Buisman, de viskoper, grijpt Jaap bij de mouw. „Neem mijn fiets maar, jongen!” zegt hij gul. „En Jannes, neem jij de fiets van den directeur maar!”

„Mag dat?”

„Magge? Daar vragen we nou niet naar. Neem jij dat karretje maar. Opschieten is de boodschap.”

Heel gauw hebben ze de fietsen te pakken. Ook nemen ze kompas en misthoorn mee.

Het gaat alles vlug in zijn werk. Een beetje onthutst kijkt Buis naar het gejaagde gedoe. Z'n hart gaat met de jongens mee. Als ze die apen van jongens nu maar vinden. Vóór Jaap op de fiets stapt, roept hij: „Als we ze gevonden hebben, komen we over de dijk terug, hoor vader!”

„Best! Goeie reis!”

Ze gaan er rap vandoor. Ze schieten lekker op. In een oogwenk zijn ze het Krabbersgat uit. Het trapt wel zwaar, maar daar geven die twee niet om. Om de mist geven ze nog min-

der. De angst over de jongens en het verlangen, de zwervers te vinden, geeft hun wilskracht. Want eigenlijk zijn ze flink moe na zo'n zware dagtaak. Maar daar denken ze niet aan. Ze voelen het niet, want hun zenuwen zijn te gespannen. Ze praten niet meer met elkaar dan nodig is. Slechts wisselen ze een paar woorden over koers en bakens. Na drie kwartier zijn ze in de omtrek waar Van der Leek de jongens gezien heeft. Ze stappen van hun karretjes en lopen langzaam verder. Een beetje detective-achtig kijkt Jannes naar de voetsporen.

„Ik voor mij, ik geloof, dat ze hier met Van der Leek hebben staan praten,” zegt hij plechtig. „Hier heb je een kleine voetafdruk van schoenen, geloof ik. Wat denk jij, Jaap?”

Ook Jaap buigt zich voorover en bestudeert de sporen. „Je hebt gelijk, Jannes!”

Ze kijken elkaar triomfantelijk aan. Een klein schokje van verrassing trilt door hen. En met blijde klank in zijn stem zegt Jaap: „Moet je hier komen, Jannes. Hier gaan twee paar kleine voetsporen Noord op!”

Ja, hoor! Het kompas wijst: Noord. Tjonge, tjonge, wat gaat dat voorspoedig! Nu zullen ze hen gauw te pakken hebben. Jannes heeft al vast de misthoorn voor de dag gehaald en begint te toeteren, dat het een lieve lust is. Ze volgen voortdurend de kleine voetsporen. Maar opeens zegt Jaap: „Kijk eens! Hier gaan de kleine voetsporen de andere richting ook uit! Zie je dat?”

Ja, Jannes ziet het net zo goed als Jaap. Dat is een raadsel. Even staan ze te denken.

„Ik voor mij, ik geloof,” begint Jannes weer, „dat ze eerst Noord op gegaan zijn en toen, toen het mistig werd teruggekeerd zijn. Laten wij ook maar teruggaan!”

Jaap is het er volkomen mee eens. Nu weer terug.

„Uitkijken is de boodschap!” waarschuwt Jannes. „Als we het spoor kwijtraken, lopen we voor niks.”

Langzaam lopen ze met de fiets aan de hand, het spoor nauwkeurig volgend. Zo gaan ze goed.

„Zo zijn ze op de goeie weg naar Enkhuizen,” zegt Jaap. Hij toont Jannes het kompas.

„Misschien zijn ze er al,” zegt Jannes hoopvol. „Wij achtervolgen hen.”

Ze zijn weer bij een dubbelspoor.

„Dit moeten we volgen,” zegt Jaap. „Hier gaan de schoenen klompenstappen. Kom maar op! We gaan goed!”

Maar! Na enige minuten kijkt Jaap op het kompas. „We lopen nu West op! Zo kom je in Andijk terecht!”

Weer sjokken ze verder. Even later is er weer wat bijzonders te zien. In een cirkeltje staan voetstappen. „Wat zouden ze hier uitgekuurd hebben?” vraagt Jaap. Jannes haalt zijn schouders op. Daar kan hij natuurlijk geen antwoord op geven. Die kan onmogelijk weten, dat Roel en Peter op dit plaatsje tevergeefs geprobeerd hebben van schoeisel te verwisselen. Voorwaarts weer! Jannes toetert maar. Dat geluid versterft in het vale mistgordijn. Als Jaap weer op het kompas kijkt, merkt hij, dat ze weer Noord op gaan. Wanneer het zo door gaat lopen de jongens in een cirkel over het ijs te dwalen. Enfin, ze volgen het spoor maar. En na een kwartier zegt Jaap geschrokken: „Hier zie ik niks meer!”

„Hoe kan dat?” vraagt Jannes onthutst.

Jaap haalt hulpeloos zijn schouders op.

Overall turen ze rond. Een eweldige schrik vaart door hen heen. Hier vlak bij zijn pas gehakte bijten. Als ze . . . als ze daar eens ingelopen zijn? Jaaps lippen persen samen. Z'n

gelaat verbleekt. Zouden ze verdronken zijn? De wakken zijn alweer dichtgevroren.

Jannes beeft. Is het opeens zo koud? Wat moeten ze nu beginnen? Niets, niets is er meer te zien. Hoe zenuwachtig ze ook zijn, toch berekenen ze waar het ongeluk gebeurd is.

„We gaan West op Jaap,” zegt Jannes vaderlijk. „We zullen de dijk opzoeken.”

Er zit niet anders op. Vervuld met sombere gedachten, gaan ze terug. Wat moeten ze thuis zeggen? Daar prakkezeren ze voortdurend over. Ze hopen er het beste van. Ze moeten terug, de donkerte komt al opzetten.

VIJFDE HOOFDSTUK

Toen Jaap en Jannes in de mist verdwenen waren, heeft buurman Van der Leek geholpen, de vis van Buis naar de afslag te brengen. Als een lopend vuurtje ging het nieuws over de haven. Ieder, die het hoorde, leefde met de zorg van Buis mee. De havenmeester heeft dadelijk de misthoorn op het Krabbersgat op gang laten brengen. Misschien dat de jongens het doordringende geluid zouden horen. Dan konden zê tenminste koers houden.

Hoeveel de vis zou opbrengen interesseerde Buis niet. Hij moest zo gauw mogelijk naar huis. Naar z'n vrouw. Buurman zou wel voor de rest zorgen. Wel heeft Buis er aan gedacht, drie zware snoekbaarzen in een puts te doen en die mee naar huis te nemen. Maar . . . de puts met snoekbaars er in, staat nog precies zoals hij die heeft meegenomen, op het aanrecht. Anders is het eerste wat hij zegt: „Zal ik eerst de vis bedoen, vrouw?” Maar nu heeft hij de vis zwijgend neergezet. In de kamer is zijn vrouw bezig. Haar moet hij vertellen, dat de jongens op het ijs zwerven. Onderweg heeft hij bedacht, wat hij tegen zijn vrouw zou zeggen, maar nu hij zijn vrouw daar zo gemoedelijk ziet zitten aardappelen schillen, zegt hij heel iets anders: „Vrouw,” zegt hij, „die Roel en Peter hebben wat moois uitgehaald! Daar zijn ze ons tegemoet gegaan en wij hebben ze niet gezien!”

„Wat vertel je me? Roel en Peter? Toch niet op het ijs?”

„Ja, vrouw. Wie weet waar ze nu zwerven . . . Maar, eh, Jaap en Jannes halen ze al op.”

Juffrouw Buis slaat de handen voor haar gezicht. „Ach, Heere,” zegt ze. „Wat hangt ons nu boven het hoofd? Misschien zien we Roel nooit weer. En Peter, o, wat moet dat nu? Weet mevrouw Van Vuren het al?”

„Ik denk het niet. Zal ik het maar even gaan zeggen?”

„Doe dat maar.”

Nu blijft vrouw Buis alleen achter. Ze bidt: „Heere God, behoed de jongens. Doe niet naar hun zonden, Heere Jezus. Wees ook voor hen een Middelaar. Vergeef hun. . . . Breng hen weer veilig thuis.”

Vader komt weer binnen. „De mensen zijn erg geschrokken,” zegt hij. „En terwijl ik zelf ook in angst zit, kon ik hen toch

nog bemoedigen. En vreemd genoeg, zelf ben ik er ook door gesterkt!”

„Ja, man,” beaamt juffrouw Buis. „We moeten ons vertrouwen op den Heere stellen. Ik zag daarnet onze wandtekst, die er elke dag hangt, maar nu glinsteren de letters en zeggen: „Mijne genade is u genoeg”. Laten we op Gods genade vertrouwen.”

Ja, knikt Buis instemmend. „We moeten het overgeven. Misschien komt er wel gauw goede tijding van Jaap en Jannes. Die schieten nu al op.”

Lust om te werken hebben ze niet. Daar hebben ze nu geen aandacht voor. Hun gedachten gaan uit naar de jongens op het ijs. Zo wachten zij.

Juffrouw Buis zit nog steeds werkeloos op haar stoel. Haar altijd bezige handen liggen doelloos in haar schoot. Ze staart naar buiten. Zouden ze gauw komen?

Buis trommelt zenuwachtig op de leuning van zijn stoel. Hij kijkt met spanning door de ruiten.

Wat is het toch stil in de kamer. Hij hoort de klok tikken.

Opeens moet hij aan het gezegde van zijn vrouw denken: Als je de klok hoort tikken, is er verdriet in huis.

Als een paar fietsers het raam passeren veert Buis op. Maar telkens is hij weer teleurgesteld. Want Jaap en Jannes waren het niet.

„Daar komt een auto,” zegt Buis.

„En die stopt hier!” zegt zijn vrouw er bovenop.

Alle twee drukken ze de neus tegen de ruit. En wat zien ze daar? Peter van Vuren stapt er uit. Hij valt over zijn klompen. Vliegensvlug rennen ze naar de buitendeur.

„Wat is dat nou?” vraagt juffrouw Buis zenuwachtig. Ze

lacht en huilt tegelijk. In de auto ziet ze Roel zitten. „Waar komen jullie vandaan?”

De chauffeur is er bij komen staan. In telegramstijl vertelt hij:

„Mensen, weest dankbaar. De jongens zijn door een Andijker visserman opgepikt. Alleen hij, uw jongen, is er belabberd aan toe. Hij heeft bevroren voeten.”

Ziezo, nu weten ze alles. Maar nu komt de reactie na deze middag bij juffrouw Buis. Ze slaat haar handen voor de ogen: „Hoe konden jullie dat toch doen, kinderen!”

Buis is hevig geschrokken. Diepe zorgrimpels doorploegen zijn stoer, verweerd gezicht. Zwigend staat hij er bij.

Medelijdend kijkt de chauffeur naar de geschrokken mensen.

„We kunnen hier niet blijven staan,” zegt hij. „Weet je wat jij moest doen, jongeheer? Ga jij gauw naar huis! En waar kan ik uw jongen brengen?”

„In de kamer,” zegt Buis.

„Brandt de kachel daar?”

„Ja!”

„Nee, dat mag niet. Dan maar in de keuken,” bedisselt de chauffeur. Meteen buigt hij zich in de auto, tilt Roel er uit en draagt hem naar de keuken. Daar zit Roel nu op een stoel. Z'n ogen zijn rood van het huilen. Machteloos bunge-len z'n verbonden voeten bij de stoel neer.

„Jongen,” huilt moeder. „Hoe kon je dat nou doen?” Ze omarmt hem beschermend. „Heb je pijn?”

„Ja!”

„Naar omstandigheden gaat het nogal, juffrouw, heeft dokter gezegd,” vertelt de chauffeur. „Z'n voeten zijn in de tweede graad. Als de behandeling nu goed verloopt, zal het wel weer terechtkomen. Had hij ook klompen aan gehad, dan had hij geen last gehad.”

„Maar, Roel,” zegt moeder. „Je had toch klompen aan?”
„Ja, Moe. . . . maar eh, Peter kreeg zulke koude voeten,
toen hebben we geruild. En toen ik ze weer uit wou trekken,
kon het niet meer. Het deed zo'n pijn!”

„Het is wat te zeggen!” Meer kan juffrouw Buis niet uitbrengen.

De chauffeur zegt, dat hij weer weg moet. Want anders bevriest zijn radiator. Dan gaat hij met Buis mee naar de kamer om af te rekenen. Met een verse sigaar in de brand, steekt de chauffeur z'n hoofd om de hoek van de keukendeur en zegt: „Het beste, hoor jongen!”

„Dank je wel!” prevelt Roel. Z'n tanden klapperen.

„Zo koud?” vraagt moeder bezorgd.

„Nee,” schudt Roel.

„Zenuwen, vrouw!” zegt Buis. „Maar we zullen de achterkamer in orde maken, vind je ook niet, vrouw? Ik zal het ledikant van boven halen. En als Jaap aanstonds thuiskomt moet hij even naar dokter gaan en vragen of hij komt kijken.”

Even later gaat de voordeur open. En de ontstelde familie Van Vuren komt de keuken binnen. Belangstellend informeren ze hoe het met Roel is. Van Peter hebben ze al een en ander gehoord.

Door haar tranen heen verontschuldigt moeder zich nog dat het hier zo klein is in het keukentje.

Dat is niets erg, vindt mevrouw Van Vuren. Dat is een onbelangrijk nietigheidje. Hoe Roel het maakt. Daar is het om te doen. Peter zal precies vertellen hoe alles gebeurd is. Hij brengt getrouw verslag uit. En het slot is: „Toen we een uur in de mist gedwaald hadden, hoorden we doffe slagen op het ijs. Op dat geluid af kwamen we bij een Andijker visserman. Die was bezig een wak open te hakken. Want hij wilde z'n netten de Zondag niet over laten staan. Dadelijk heeft hij ons hete koffie gegeven, die hij in een thermosfles bij zich had. En toen hij zag hoe het met Roel gesteld was, heeft hij hem dadelijk op de slee gezet en naar Andijk gebracht. Bij den winkelier heeft hij opgebeld om een auto, en die heeft ons naar den dokter gebracht. Die sneed de schoenveters stuk en de kousen ook. Er zaten blaren onder zijn voeten. Dokter zei, dat z'n voeten in de tweede graad bevroren waren. Gorter, de visserman, moest wat sneeuw van het ijs halen en daar heeft dokter z'n voeten mee ingewreven, en toen verbonden!”

„Is dat erg, tweede graad?” vraagt Buis.

„Veel weet ik er niet van,” zegt mijnheer Van Vuren. „Maar ik meen te weten, dat er drie graden zijn. Bij de eerste graad worden de voeten blauwrood en zwellen op. Bij de tweede komen er blaren, en bij de derde is het vlees dood, waardoor meestal de bevroren delen moeten worden afgezet.”

„Zou het weer goed komen met Roels voeten?” vraagt jufvrouw Buis dringend.

„Met Gods hulp, ja! Laten we bidden, dat de Heere de middelen wil zegenen!” Daar zijn ze het allen mee eens.

Buis vertelt, dat Roel in de achterkamer komt te liggen. Daar brandt geen kachel. Dan neemt de familie Van Vuren afscheid, ze moeten naar huis, want Peter moet ook onder de wol.

De jongens hebben ook zoveel kou geleden! Morgenochtend komen ze gauw informeren.

Vader en moeder lopen bedrijvig heen en weer. De achterkamer moet als ziekenkamer worden ingericht. Intussen komen Jaap en Jannes thuis. Aan de haven hadden ze al gehoord, dat de jongens binnen waren.

Een uur later ligt Roel in het ledikant. Af en toe komt er een pijnlijke trek op zijn bleek jongensgezicht. Z'n voeten prikken voortdurend. Wat is er deze middag toch veel gebeurd! Vrolijk en wel zijn ze uit huis gegaan en nu. . . . nu ligt hij machteloos met bevroren voeten op bed. . . . Als hij nu toch eens voor altijd invalide blijft? Eigen schuld! Als dat Peter toch eens overkomen was. . . . Dan had Peter met Kerstfeest geen concert kunnen geven. Misschien nooit meer kunnen spelen. Gelukkig dat *hij* de schoenen heeft aangehouden. *Hij* heeft nu pijn en verdriet. . . . Hij voelt het aan als een straf. Een straf, door den Heere God hem opgelegd. . . . Nu voelt hij z'n zondige daad nog beter. . . . Hij krijgt er hoe

langer hoe meer verdriet van . . . . Als de Heere God hem maar alles wil vergeven . . . .

De kamerdeur gaat open. Moeder komt een kopje thee brengen. Roel ziet moeders bezorgde en verdrietige trek op haar lief gezicht. Mijn schuld! flitst door hem heen.

„Hoe gaat het?” vraagt moeder.

„Mijn voeten doen erge pijn, moeder,” klaagt hij met trillende stem. „Maar dat heb ik verdiend. . . . *Ik* heb het doorgezeten. Ik heb Peter overgehaald. . . . En nu hebben vader en u verdriet. . . . een naar Kerstfeest. . . . allemaal mijn schuld. . . . Het spijt me zo.”

„Ik begrijp het, kind,” zegt moeder warm. „Maar bij al het verdriet en de zorg ben ik blij, dat je er zo'n berouw van hebt.”

Vader, die in de keuken bezig is de snoekbaars schoon te maken, komt de kamer binnen. Nieuwsgierig luistert hij. Hij wou zo graag net als moeder rustig en ernstig met zijn jongen praten, maar dat kan die stoere visserman niet. Wel komen er tranen in zijn ogen en ontroering doortrilt hem. Hij luistert maar . . . .

„Ja, moe. . . . Ik heb er toch zo'n spijt van!”

„Dan mag je aan den Heere Jezus vragen, of Hij je jouw zonden wil vergeven. Al kan je dan niet met Kerstfeest naar de kerk, ik geloof dat het voor jou op bed een echt Kerstfeest kan worden. Want de Heere Jezus is als kind op aarde gekomen voor mensen, die oprecht berouw van hun zonden hebben, en tot Hem om redding gaan.”

Roel knikt begrijpend. Moeder buigt zich over hem heen. Ze zoent hem op z'n betraande gezicht. Op een afstand staat vader. Hij kijkt glimlachend toe. Hij knikt eens. Ja, zo is het goed. . . . Zo moet het. . . .

„Drink nu eerst maar je kopje thee uit,” zegt moeder. „Dan kan je wat gaan rusten!”

Dat wil Roel graag. Hij is zo moe. Z'n voeten doen pijn. Maar toch. . . . toch is hij niet zo onrustig meer. . . . Als z'n voeten nu ook maar beter mogen worden. . . .

ZESDE HOOFDSTUK

Kerstfeest!

Peter van Vuren is op weg naar de kerk, waar hij zijn eerste orgelconcert zal geven. Maar eerst gaat hij even bij Roel aan. Iedere dag bezoekt hij den patiënt.

Deze herstelt gelukkig. Jammer dat hij niet mee kan. Maar Peter hoeft hem daarom niet te beklagen. Want toen hij Zondagsmorgens bij Roel was komen vragen hoe het er mee ging, zei hij: „Best hoor!” En belangstellend had de zieke gevraagd: „Heb jij nog hinder van de reis gehad?”

Wat was hij blij, toen Peter vertelde, dat hem niets mankeerde.

„Dat heb ik aan jou te danken,” zei Peter.

„Praat daar als 't je blijft nooit meer over, want het is m'n eigen schuld, dat ik hier zo lig. Ik heb het verdiend en daarmee uit!”

Roel's voeten genezen goed. En zoals het er na vier dagen voorstaat, is er reden om dankbaar te zijn. En over een week of drie, vier zal hij wel weer helemaal beter zijn, hoopt de dokter.

Vóór Peter naar binnen gaat tikt hij tegen de ruit. Dat is voor Roel het teken, dat zijn vriend in aantocht is. „Ha, Roel!” groet Peter. „Gaat het?”

„Best, hoor! En, ga jij er op af?”

„Ja!”

„Ik wens je veel succes!”

„Merci! Maar als je beter bent, zal ik m'n nummers voor jou nog eens spelen. Dan hoor je het toch nog!”

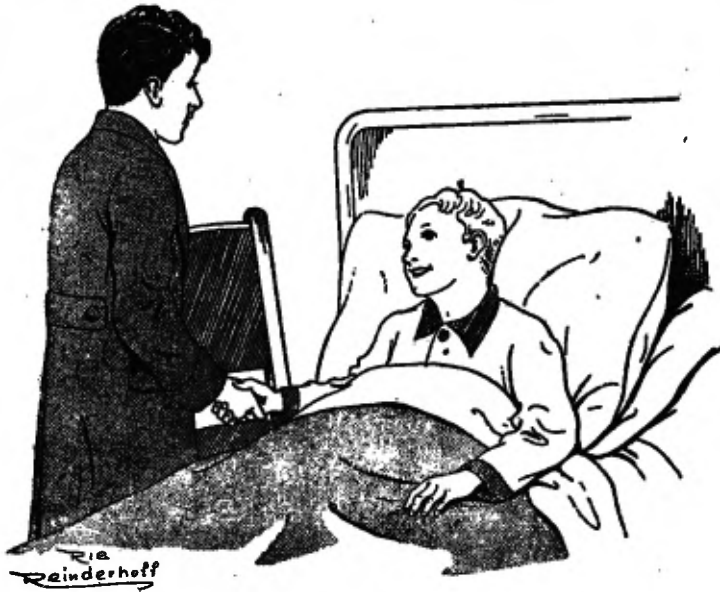
„Dat vind ik leuk!” zegt Roel. Zijn ogen schitteren.

„En als het concert afgelopen is, zal ik je van alles verslag brengen. Maar nu ga ik er vandoor, want mijnheer Wittenburg wacht op me. Tot straks!”

„Ja, tot kijk!”

Door een kier van het groene kerkorgelgordijntje gluurt Peter naar de binnenstromende mensen. Tjonge, tjonge, wat een belangstelling! Tussen de vele bekenden ziet hij Buis en

zijn vrouw zitten, maar vader en moeder, waar zitten die? Ha, daar ziet hij ze op de derde rij stoelen. Wie zit er naast hen? Meester De Vries! Al turend ziet hij nog meer goede bekenden, daar heb je Jaap en Jannes ook! Zijn hart voelt hij vlugger kloppen. Wat fijn! Erg jammer dat Roel hier niet is! Maar nu eerst de muziek klaarzetten! Zo, nu de registers

uittrekken. Dat is voor elkaar. Kon hij nu maar beginnen. Wachten is vervelend. Net goed om zenuwachtig te worden. Dan grijp je mis en sla je een modderfiguur. Hoewel overbodig, leest hij een paar moeilijke gedeelten en speelt ze in gedachten.

Kunnen ze nu nog niet beginnen? 't Is al vijf minuten over tijd. Weer eens gluren. Ha, e koster sluit de grote deuren al. En mijnheer Wittenburg neemt plaats in zijn dirigeerstool. Een tikje met het dirigeerstokje, en het geroezemoes van de

zangers en zangeressen verstomt. Dat vonkt over op de aanwezigen. Het wordt steeds stiller. De voorzitter van het zangkoor treedt naar voren.

„Laat ons aanvangen met den Heere God een zegen te vragen,” zegt hij met heldere stem.

Allen gaan eerbiedig staan. De voorzitter bidt om een zegen voor zangers, dirigent en voor hem, die het orgel zal bespelen. Na het „amen” gaat ieder zitten. Ook Peter neemt plaats op zijn orgelbank. Het concert wordt geopend met: Fuga C. gr. T. van J. S. Bach. Vom Himmel hoch da komm' ich her!

Eerst de schakelaar indrukken. Vliegenvlug controleert hij nog eens de registers, schuift zijn boek een beetje naar links. Hij kijkt nog gauw naar zijn voeten. De linker precies boven C? Ja, hoor! In orde!

Vastberaden zet hij met de rechterhand de melodie in, daarna neemt de linker het over. Vrolijke wisselnoten juichen door het kerkgebouw. Opeens denkt Peter aan de honderden mensen, die naar hem luisteren. Weg met die lelijke gedachte! Alleen aan je muziek denken!

Gaandeweg wordt het stuk moeilijker. Nu gaat hij er geheel in op. De muziek bruist uit het prachtige orgel. Jubelende feestklanken galmen door het Godsgebouw. Heel duidelijk komt de melodie van het koraal in de pedaalpartij uit. En eer Peter er erg in heeft, is hij aan de laatste twee maten. Breed en fors is het slot. Peter haalt zijn handen en voeten correct van de klavieren. De laatste klank echoot terug en dan is het plechtig stil in de kerk. Dat maakt hem even van streek. Hij zucht er van. . . .

Mijnheer Wittenburg tikt met de dirigeerstok. Het zangkoor is aan de beurt. Het brengt het hele Kerstevangelie in zijn zang ten gehore. De boodschap van de engel aan Maria -

De nederige geboorte - De herders - en het ~~ere~~ Ere zij God. Ook een paar Franse kerstliederen staan op het programma. Peter luistert nu op zijn beurt. Hij geniet van de schone zang. Maar toch moet hij onderwijl zijn tweede nummer klaarzetten. Dat is: „Pastorale over De herdertjes lagen bij nachte”, van Jan Zwart. Dit staat als „Tussenspel” op het programma vermeld.

Met dit nummer heeft Peter niet veel moeite. Het is niet zo moeilijk. Gevoelvol draagt hij deze orgelsolo voor. Dan volgt het zangkoor weer.

Terwijl Peter zit te luisteren, welt een overgelukkig gevoel in hem op. Hoe het komt weet hij niet, maar opeens denkt hij aan de grote tegenstelling met vier dagen geleden, toen ze op het ijs doolden. Onrust en schuldbesef woelden toen in zijn hoofd. En nu? Nu is hij onuitsprekelijk blij. Zo echt blij van binnen. Zodat je het wel kan uitjubelen van geluk. . . .

Je zou wensen, dat er aan zo'n moment geen eind komt! Maar als je aan iets prettigs bezig bent, vliegt de tijd om. Heel gauw is het laatste nummer van het koor aan de beurt. Nu moet hij weer de muziek klaarzetten. Ook een orgelnummer van Jan Zwart. „Postludium” ¹⁾ over: „Daar is uit 's werelds duistre wolken”. Weer zit Peter klaar op zijn orgelbank. Schakelaar inzetten — windbalk zwelt.

Met vaste hand zet hij het blijde thema in. De feestklanken bazuinen door het kerkgewelf. Levendig en met uitdrukking vertolkt hij het werk van den Nederlandsen organist. Het stuk sluit met het koraal. Dit wordt, zoals op het programma staat vermeld, door allen meegezongen. Uit honderden kelen klinkt:

---

1) Naspel.

„Daar is uit 's werelds duistere wolken
Een licht der lichten opgegaan,
Komt tot Zijn schijnsel, alle volken!
En gij, mijn ziele! bid het aan.
Het komt de schaduwen beschijnen
De zwarte schaduw van de dood. . . .

Het ontroert Peter. . . . Schaduw van de dood. . . .

Wat zal het lied toch prachtig klinken, dat eenmaal in de hemel gezongen zal worden! Tot ere van den Heere God, Die Zijn Eniggeboren Zoon aan de wereld gaf om zondaren zalig te maken. . . .

't Flitst door hem heen.

„. . . . Genade spreidt haar morgenrood.”

Twee accoorden vormen het „amen”. Het klinkt volkomen beheerst.

Met dankgebed wordt het concert door den voorzitter gesloten.

De mensen verlaten de kerk; maar vader en moeder wachten op Peter.

Mijnheer Wittenburg ziet hen staan.

„Best gegaan, hè!” zegt hij opgetogen, als hij op hen komt toelopen.

Mijnheer knikt voldaan en mevrouw glimlacht. Terwijl ze met elkaar over het concert spreken, komt Peter, met de actetas onder de arm, de trap af.

„Hij heeft er een kleur van,” fluistert mevrouw Van Vuren.

„Dat heeft hij zeker,” bevestigt mijnheer Wittenburg. „'t Is ook een inspannend werk!”

Intussen is Peter bij het gezelschap gekomen.

„Peter,” begint mijnheer Wittenburg opgewekt, „ik feliciteer je hartelijk met je eerste, zo goed geslaagde concert,

hoor! En ik hoop, dat je het nog dikwijls zult mogen herhalen!"

„Dank u wel, mijnheer,” zegt Peter een beetje verlegen. Zo'n

compliment had hij niet verwacht.

„We hebben genoten, Peter,” zegt moeder.

De voorzitter van „Stem en Snaren” loopt naar Peter toe, schudt hem hartelijk de hand en zegt, dat hij namens het

koor zijn welgemeende dank uitspreekt voor Peters welwillende medewerking, waardoor het concert zo heel goed geslaagd is.

Deze complimenten doen Peter goed. Hij is er helemaal niet trots op, maar het is zo prettig voor hem, dat zijn spel zo gewaardeerd wordt.

Dan gaat Peter met vader en moeder mee naar huis. Maar hij heeft Roel beloofd nog even aan te komen.

Hij mag best even naar zijn invaliden vriend toe gaan.

Bij Roel thuis zijn ze allemaal opgetogen over zo'n fijne middag. Buis vindt, dat ze zo'n uitvoering elke maand moesten geven. Maar moeder Buis zegt, dat het dan toch niks zou worden, want er zou op de duur geen mens meer heen gaan. Maar met Paas of Pinksteren hoopt ze weer eens zo rustig te kunnen genieten.

„Want,” zegt ze ernstig, „Peter, jij hebt fijn gespeeld, hoor! Ik heb er wel niet zoveel verstand van, maar ieder, die ik gesproken heb, vond het in één woord prachtig! Jammer, dat Roel het niet gehoord heeft!”

„Dat komt nog wel in orde, juffrouw!” zegt Peter vrolijk.

„Is 't niet waar, Roel?”

„Dat komt zeker in orde!” jubelt Roel. „Als ik eerst maar weer beter ben!”

„O, zo, dan gaan wij naar de kerk en ik speel voor jou alleen mijn eerste concert.”